

B&W Adviesnota

Onderwerp	Inclusief onderwijs en huisvesting VSO-leerlingen
Zaaknummer	Z25000114 (Corsa)
B&W datum	21 januari 2025
Naam steller	Medewerker team Maatschappelijke Ontwikkeling / Medewerker team Ruimtelijke Ontwikkeling
Teammanager	Teammanager team Maatschappelijke Ontwikkeling
Portefeuillehouder	Daan Janssen

Besproken met portefeuillehouder?

Ja, met Daan Janssen op 13 januari 2025

Openbaarheid

Ja, na het informeren betrokkenen

Bevoegd orgaan

B en W

Ter kennisname aanbieden aan Commissie Leven en de gemeenteraad

Advies

1. De inhoud van de propositie 'Inclusief Onderwijs aan de Zuidsingel' te onderschrijven.
2. Het gebouw aan het Groenewoltsepad nr. 2 (huidige Focus-Spectrum) vanaf schooljaar 2025-2026 tijdelijk te gebruiken voor het huisvesten van leerlingen van het voortgezet speciaal onderwijs (VSO) en praktijkonderwijs,
3. De raad hierover te informeren via bijgevoegde raadsinformatiebrief.

Inleiding

Inclusief onderwijs in Venray – arrangementen voor VSO-leerlingen

Op [17 mei 2022](#) heeft het college het [ambitiedocument 'Inclusief onderwijs'](#) vastgesteld. Inclusief onderwijs in Venray betekent voor ieder kind, met eigen talenten en behoeften, goed onderwijs dicht bij huis. Dit vraagt om een breed onderwijslandschap waarin voor iedereen een plek is. Zodat kinderen en jongeren in hun eigen omgeving samen kunnen spelen, leren en opgroeien tot jongvolwassenen. In het collegeprogramma 2022-2026 is deze ambitie als volgt opgenomen: "Iedereen is welkom met zijn of haar eigen talenten en behoeften. Dit vraagt om een breed onderwijslandschap met een aanbod waarin voor iedereen plek is. We maken een goede verbinding tussen onderwijs, samenleving en bedrijfsleven mogelijk".

Afgelopen jaren heeft in Noord-Limburg het onderbrengen van VSO-leerlingen de nodige dynamiek gekend door o.a. beschikbaarheid personeel en huisvesting. De VSO-scholen hebben steeds minder ruimte om deze leerlingen een plek te geven. Er wordt zelfs gesproken over een tekort van jaarlijks 40 tot 60 plekken in Noord-Limburg. Het Samenwerkingsverband passend onderwijs VO Noord-Limburg heeft in 2024 de reguliere voortgezet onderwijsscholen (VO) de opdracht gegeven om te kijken naar oplossingen binnen de eigen gemeente om deze VSO-leerlingen een plek te geven. Hierbij wordt toegewerkt naar meer inclusief, thuisnabij onderwijs en een (verantwoorde) afbouw van het VSO.

Er wordt naar gestreefd om minder leerlingen in het VSO te laten instromen door hen (tijdelijk) een goede plek (arrangement) binnen het regulier onderwijs te geven, zodat ze uiteindelijk een plek krijgen in een reguliere VO-school (mogelijk met extra ondersteuning). Het praktijkonderwijs (PrO) kan hierbij voor een deel van de leerlingen dienen als een goede basis voor deze arrangementen. Binnen PrO is er veel expertise in het begeleiden van leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte, zijn de aangeboden kaders en structuren vaak helpend en heeft daarnaast een relatief goedkopere bekostiging ten opzichte van VSO.

Bovenstaande ontwikkelingen hebben ertoe geleid dat afgelopen jaar oriënterende gesprekken hebben plaatsgevonden tussen de Wijnberg/Aloysius Stichting, Onderwijsgroep Buitengewoon (Kindcentrum Kwispeldans), Punt Speciaal (Fooooocus), SPOV Venray (Kindcentrum Kwispeldans) en het Raayland College (Praktijkonderwijs). Deze gesprekken hebben geleid tot een gezamenlijke visie op inclusief onderwijs rondom de Zuidsingel. Deze visie is uitgewerkt in de [propositie 'Inclusief Onderwijs aan de Zuidsingel'](#) (zie bijlage). In deze propositie zijn de inhoudelijke onderwijsarrangementen/-vormen uitgewerkt die een plek zouden kunnen krijgen. Als wordt gekeken naar deze arrangementen gaat het vooral om VSO-leerlingen met een (tijdelijke) ondersteuningsbehoefte. Voor de huisvesting van deze onderwijsvormen is gekeken naar locaties in Venray om als gemeente Venray meer leerlingen thuis nabij onderwijs te kunnen bieden.

Beoogd resultaat

Inclusief onderwijs in Venray betekent voor ieder kind, met eigen talenten en behoeften, goed onderwijs dichtbij huis. Dit vraagt om een breed onderwijslandschap waarin voor iedereen een plek is. Zodat kinderen en jongeren in hun eigen omgeving samen kunnen spelen, leren en opgroeien tot jongvolwassenen.

Argumenten

1.1. Sluit aan op het ambitiedocument 'Inclusief onderwijs'

Het investeren in en faciliteren van inclusief onderwijs nabij maakt het mogelijk dat ieder kind in hun nabije omgeving kan leren en participeren. Het VSO in Venray levert een bijdrage aan een voldoende gevarieerd onderwijsaanbod. Inclusief onderwijs is één van de speerpunten van de gemeente in samenwerking met de lokale onderwijspartners. Daartoe hebben zij in 2022 het ambitiedocument 'Inclusief onderwijs' ondertekend. In het samenwerkingsprogramma 2022-2026 is inclusief onderwijs ook opgenomen als speerpunt.

1.2. Er wordt voldaan aan het verzoek van het Samenwerkingsverband passend onderwijs VO Noord-Limburg om te kijken naar oplossingen binnen het eigen voedingsgebied/gemeente.

Doel is om ervoor te zorgen dat het aantal leerlingen dat direct vanuit het primair en voortgezet onderwijs doorstroomt naar VSO wordt verkleind en/of dat leerlingen (tijdelijk) een goede startplek (arrangement) wordt gegeven, zodat ze uiteindelijk een plek krijgen in het reguliere onderwijs. Dit verzoek wordt gedaan omdat duidelijk is dat er een probleem ontstaat om de leerlingen in het VSO een plek te geven.

1.3. De samenwerking tussen de onderwijsinstellingen van de Wijnberg/Aloysius Stichting, Onderwijsgroep Buitengewoon, Punt Speciaal, SPOV Venray en het Raayland College maakt inclusiviteit mogelijk voor kwetsbare leerlingen

De gezamenlijk opgestelde propositie staat voor de mogelijkheid om inclusief onderwijs in Venray vorm te geven. De instellingen laten door deze visie zien vanuit onderling vertrouwen en verbondenheid gezamenlijk een (unieke) stap naar voren te willen zetten. Ze realiseren zich dat het verwezenlijken van deze visie durf en lef vraagt en gaan deze uitdaging gezamenlijk graag aan. Tevens kunnen de instellingen samen, vanuit de diverse belangen en rollen, bekijken op welke manier de samenwerking kan plaatsvinden (met als uitgangspunt: het beste voor de VSO-leerling).

2.1. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de huisvesting van scholen in het basisonderwijs, voortgezet onderwijs en speciaal onderwijs.

In de [Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Venray 2022](#) staat dat de gemeente verantwoordelijk is voor de huisvesting van scholen voor voortgezet speciaal onderwijs. De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het onderhoud van het schoolgebouw.

2.2. Onderwijshuisvesting voor VSO-leerlingen kent een aantal aandachtspunten

De VSO-leerling betreft vaak een kwetsbare groep. Het heeft onderwijskundig de voorkeur om deze VSO-leerlingen in een apart gebouw/aparte vleugel te huisvesten om de volgende redenen:

- kleinschaligheid van een gebouw zorgt voor geborgenheid zodat leerlingen zich veilig en thuis voelen. De veiligheid binnen het schoolgebouw, inclusief klaslokalen en schoolplein, moet gewaarborgd zijn.
- een prikkelarme omgeving is noodzakelijk om voor de diverse doelgroepen een optimale leeromgeving te creëren. Leerlingen moeten, indien nodig, kunnen beschikken over aparte prikkelvrije ruimtes en vaste, rustig gelegen klaslokalen. Daarnaast zullen er bewuste keuzes gemaakt worden waar leerlingen met en naast elkaar leren en leven.

2.3. Onderwijshuisvesting van meerdere onderwijsarrangementen is efficiënt

Integratie van extra ondersteuning en hulpverlening op één locatie zorgt voor efficiency van de inzet van onderwijspersoneel en ambulante begeleiders.

2.4. Besparing mogelijk op leerlingenvervoer

De kosten van het leerlingenvervoer, die door de gemeente gefinancierd dienen te worden, worden teruggedrongen. Venray heeft momenteel geen VSO-voorziening. Met het uitvoering geven aan de propositie kunnen VSO-leerlingen thuisnabij onderwijs volgen. Dit betekent ook dat er minder leerlingenvervoer nodig zal zijn. De exacte besparing moet zich uitwijzen met de uiteindelijke verschuiving van leerlingen die kiezen voor VSO in Venray.

2.5. Er is een passende locatie gevonden

Er heeft een ambtelijke verkenning plaatsgevonden naar een doelmatige huisvesting tegen zo laag mogelijke kosten, passend bij de propositie. Het gaat om tijdelijke huisvesting voor circa 120 leerlingen in totaal. Er is gekeken naar de m², bouwkundige staat en kosten waarbij wordt uitgegaan van een periode van maximaal 5 jaar. Er zijn verschillende locaties onderzocht waarbij naar voren kwam dat de voorkeur uitgaat naar de locatie Groenewoltsepad nr. 2 (huidige Focus-Spectrum). Gebleken is dat dit gebouw hiervoor geschikt kan worden gemaakt. Ook de partners hebben een voorkeur voor dit gebouw. Qua bestemming past dit naadloos, gezien het feit dat het hier gaat om onderwijs. Dit betekent dat na vijf jaar deze locatie vrij zou kunnen komen voor herontwikkeling.

2.6. De gemeente maakt op dit moment geen extra kosten voor de huisvesting

Door de locatie aan het Groenewoltsepad nr. 2 in te zetten als tijdelijke huisvesting worden kosten voor een alternatieve locatie bespaard. Bestaande bouw heeft, gezien de kosten, de voorkeur boven het plaatsen van tijdelijke units. Tevens is onduidelijk waar deze units zouden kunnen staan, dan wel snel geplaatst zouden kunnen worden.

3.1. De gemeenteraad is op de hoogte van het besluit

Met een raadsinformatiebrief informeren we de raad vroegtijdig zodat ze op de hoogte is van de argumenten van dit besluit.

Kanttekeningen of risico's

1.1. De belangen en rollen van de diverse instellingen leiden ertoe dat samenwerking lastig kan zijn

De onderwijsinstellingen (de Wijnberg/Aloysius Stichting, Onderwijsgroep Buitengewoon, Punt Speciaal, SPOV Venray en het Raayland College) hebben een gezamenlijke visie op inclusief onderwijs rondom de Zuidsingel opgesteld. In deze visie staat de VSO-leerling voorop en wordt gekeken wat passend is. Door dit vast te leggen in een gezamenlijke propositie laten de instellingen zien verder te willen kijken dan het eigen belang.

2.1. Er wordt na 5 jaar geen andere, geschikte onderwijshuisvesting gevonden

Het is op dit moment onduidelijk wat de resultaten zullen zijn en wat de invloed is van de ontwikkeling rondom VSO-onderwijs op het leerlingenaantallen en de diverse arrangementen. Komende vijf jaar worden deze aantallen duidelijk en kan een betere/goede inschatting worden gemaakt over wat nodig is op het gebied van onderwijshuisvesting. Op basis daarvan kan een keuze worden gemaakt voor permanente huisvesting.

2.2. Onderhoud van de tijdelijke locatie is voor rekening en risico schoolbesturen

De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de inrichting en het onderhoud van onderwijshuisvesting. Ondanks de erbarmelijke technische staat van het gebouw kan dit voor de tijdelijkheid voldoende geschikt worden gemaakt. De schoolbesturen nemen het risico op zich om hier mogelijk voor kosten komen te staan door o.a. lekkages, storingen van installaties. Deze verantwoordelijkheden zullen worden vastgelegd in een overeenkomst zodat duidelijk is wie waarvoor aan de lat staat.

2.3. Relatie met het Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs

In de huidige actualisatie (periode 2025-2045) zullen de ontwikkelingen rondom VSO-onderwijs worden opgenomen. Gedurende de periode van maximaal 5 jaar worden de resultaten en deze ontwikkelingen, leerlingenaantallen en de diverse arrangementen gemonitord. Na die periode is goed zicht op wat nodig is qua onderwijshuisvesting en kan die worden opgenomen in de volgende actualisatie van het IHP (periode 2029-2049).

Communicatie

Er is regelmatig contact geweest met de Wijnberg/Aloysius Stichting, Onderwijsgroep Buitengewoon, Punt Speciaal, SPOV Venray en het Raayland College over de propositie. Na besluitvorming zal contact worden opgenomen met alle partners. Ook richting ouders en omgeving zal zorgvuldig worden gecommuniceerd.

Financiële gevolgen

De gemeente is verantwoordelijk voor de huisvesting van scholen voor voortgezet speciaal onderwijs. Het gebouw is, ook volgens de partners, in voldoende staat om de komende vijf jaar leerlingen te kunnen plaatsen. De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de inrichting en het onderhoud van het gebouw en zullen hieraan kleine onderwijskundige aanpassingen verrichten. Dat houdt in dat er voor de gemeente geen kosten zijn. Deze verantwoordelijkheden zullen worden vastgesteld in een overeenkomst.

Vervoltraject besluitvorming

Momenteel vindt de actualisatie plaats van het IHP voor de periode 2025-2045. Hierin worden de VSO-ontwikkelingen benoemd. Na deze periode is goed zicht op wat nodig is qua onderwijshuisvesting. Deze kan worden opgenomen in de volgende actualisatie van het IHP (periode 2029-2049).

Evaluatie

Vanaf schooljaar 2025-2026 worden de resultaten gemonitord zoals leerlingenaantal per arrangement, de efficiencyvoordelen en besparing leerlingenvervoer. Deze resultaten worden jaarlijks gemonitord en op basis van deze resultaten en ontwikkelingen wordt er met de partners gekeken wat nodig is qua onderwijshuisvesting op de langere termijn.

Bijlagen

1. Propositie 'Inclusief Onderwijs aan de Zuidsingel'
2. Raadsinformatiebrief Inclusief Onderwijs en huisvesting VSO-leerlingen

Naslagwerk

- [Ambitiedocument](#) 'Samen voor inclusief onderwijs in Venray'
- [Raadsbesluit](#) 'Instemming nevenvestiging VSO De Wijnberg' 15-2-2022

Maatschappelijke ontwikkeling

Raadhuisstraat 1

Postbus 500, 5800 AM Venray

Telefoon (0478) 52 33 33

Telefax (0478) 52 32 22

E-mail gemeente@venray.nl

Internet www.venray.nl

KvK-nummer 14132389

IBAN NL20 BNGH 028 5028 383 (belastingen)

IBAN NL11 BNGH 028 5008 757 (algemeen)

BIC BNGHNL2G

Leden van de gemeenteraad

Datum	21 januari 2025	Behandeld door	Medewerker Maatschappelijke Ontwikkeling
Ons kenmerk	Z25000114 (Corsa)	Datum uw mail	
Pagina	1 van 3	Uw kenmerk	
Onderwerp	Raadsinformatiebrief stand van zaken inclusief onderwijs en huisvesting VSO-leerlingen		

Geachte leden van de gemeenteraad,

Met deze raadsinformatiebrief informeren wij u graag over de stand van zaken rondom inclusief onderwijs en de huisvesting van voortgezet speciaal onderwijsleerlingen (VSO) in de gemeente Venray.

Inclusief onderwijs nabij

Op [17 mei 2022](#) heeft het college het [ambitiedocument 'Inclusief onderwijs'](#) vastgesteld. Inclusief onderwijs in Venray betekent voor ieder kind, met eigen talenten en behoeften, goed onderwijs dicht bij huis. Dit vraagt om een breed onderwijslandschap waarin voor iedereen een plek is. Zodat kinderen en jongeren in hun eigen omgeving samen kunnen spelen, leren en opgroeien tot jongvolwassenen. In het collegeprogramma 2022-2026 is deze ambitie als volgt opgenomen: *"Iedereen is welkom met zijn of haar eigen talenten en behoeften. Dit vraagt om een breed onderwijslandschap met een aanbod waarin voor iedereen plek is. We maken een goede verbinding tussen onderwijs, samenleving en bedrijfsleven mogelijk"*.

Problematiek plaatsen VSO-leerlingen

Afgelopen jaren heeft in Noord-Limburg het onderbrengen van VSO-leerlingen de nodige dynamiek gekend door o.a. beschikbaarheid personeel en huisvesting. De VSO-scholen hebben steeds minder ruimte om deze leerlingen een plek te geven. Er wordt zelfs gesproken over een tekort van jaarlijks 40 tot 60 plekken in Noord-Limburg. Het Samenwerkingsverband passend onderwijs VO Noord-Limburg heeft in 2024 de reguliere voortgezet onderwijs scholen (VO) de opdracht gegeven om te kijken naar oplossingen binnen de eigen gemeente om deze VSO-leerlingen een plek te geven. Hierbij wordt toegewerkt naar meer inclusief, thuisnabij onderwijs en een (verantwoorde) afbouw van het VSO. Er wordt naar gestreefd om minder leerlingen in het VSO te laten instromen door hen (tijdelijk) een goede plek (arrangement) binnen het regulier onderwijs te geven, zodat ze uiteindelijk een plek krijgen in een reguliere VO-school (mogelijk met extra ondersteuning).

Gezamenlijke visie onderwijsinstellingen

Bovenstaande ontwikkelingen hebben ertoe geleid dat afgelopen jaar oriënterende gesprekken hebben plaatsgevonden tussen de Wijnberg/Aloysius Stichting, Onderwijsgroep Buitengewoon (Kindcentrum Kwispeldans), Punt Speciaal (Fooooocus), SPOV Venray (Kindcentrum Kwispeldans) en het Raayland College (Praktijkonderwijs/Pro). Deze gesprekken hebben geleid tot een gezamenlijke visie op inclusief onderwijs rondom de Zuidsingel. Deze visie is uitgewerkt in de propositie 'Inclusief Onderwijs aan de Zuidsingel' (zie bijlage). In deze propositie zijn de inhoudelijke onderwijsarrangementen/-vormen uitgewerkt die een plek zouden kunnen krijgen. Als wordt gekeken naar deze arrangementen gaat het vooral om VSO-leerlingen met een (tijdelijke) ondersteuningsbehoefte.

Huisvesting leerlingen

In de [Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Venray 2022](#) staat dat de gemeente verantwoordelijk is voor de huisvesting van scholen voor voortgezet speciaal onderwijs. De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het onderhoud van het schoolgebouw. In de propositie wordt gesteld dat VSO-leerlingen vaak een kwetsbare groep betreft. Het heeft hierom de voorkeur om deze leerlingen in een apart gebouw/aparte vleugel te huisvesten. Het praktijkonderwijs (PrO) is voor een deel van deze leerlingen een goed alternatief. Binnen PrO is er veel expertise in het begeleiden van leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte, zijn de aangeboden kaders en structuren helpend en het heeft daarnaast een relatief goedkopere bekostiging ten opzichte van VSO.

Er heeft een ambtelijke verkenning plaatsgevonden naar een doelmatige huisvesting tegen zo laag mogelijke kosten, passend bij de propositie. Het gaat om tijdelijke huisvesting voor circa 120 leerlingen in totaal. Er is gekeken naar de m², bouwkundige staat en kosten waarbij wordt uitgegaan van een periode van maximaal 5 jaar. Er zijn verschillende locaties onderzocht waarbij naar voren kwam dat de voorkeur uitgaat naar de locatie Groenewoltsepad nr. 2 (huidige Focus-Spectrum). Gebleken is dat dit gebouw hiervoor geschikt kan worden gemaakt. Ook de partners hebben een voorkeur voor dit gebouw. Qua bestemming past dit naadloos, gezien het feit dat het hier gaat om onderwijs. Dit betekent dat na vijf jaar deze locatie vrij zou kunnen komen voor herontwikkeling.

Budgetneutraal

Door de locatie aan het Groenewoltsepad nr. 2 in te zetten als tijdelijke huisvesting worden kosten voor een alternatieve locatie bespaard. Bestaande bouw heeft, gezien de kosten, de voorkeur boven het plaatsen van tijdelijke units. Tevens is onduidelijk waar deze units zouden kunnen staan, dan wel snel geplaatst zouden kunnen worden.

Het gebouw is, ook volgens de partners, in voldoende staat om de komende jaren leerlingen te kunnen plaatsen. De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de inrichting en het onderhoud van het gebouw en zullen hieraan kleine onderwijskundige aanpassingen verrichten. Dat houdt in dat er voor de gemeente geen kosten zijn. Deze verantwoordelijkheden zullen worden vastgelegd in een overeenkomst.

We vertrouwen erop u hiermee voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders,

de burgemeester,
M.C. Uitdehaag

de secretaris,
E.G.J. Voorn

Bijlage: propositie 'Inclusief Onderwijs aan de Zuidsingel'

Propositie

Inclusief onderwijs in Venray

wijnberg

Datum: 12-12-2024

Aanleiding

Voor ieder kind goed onderwijs dicht bij huis. Dat betekent inclusief onderwijs in de gemeente Venray. Iedereen is welkom, met z'n eigen talenten en behoeften. Dit vraagt om een breed onderwijslandschap, met een totaalaanbod waarin voor iedereen een plek is. Zodat kinderen en jongeren in hun eigen omgeving samen kunnen spelen, leren en opgroeien tot jongvolwassenen.

Bovenstaande is het uitgangspunt van Gemeente Venray wat beschreven staat in het ambitiedocument 'inclusief onderwijs'.

Venrayse leerlingen met een grotere ondersteuningsbehoefte dan regulier en/of aangewezen zijn op VSO onderwijs kunnen zeer beperkt/ geen onderwijs in Venray volgen.

Om voor deze leerlingen het verschil te maken en thuisnabij onderwijs te bieden, wordt door expertisepartners¹ onderwijsvormen ontwikkeld voor deze leerlingen. Een nieuw onderwijslandschap wat aansluit bij de behoeften van de leerlingen en de visie van gemeente Venray en SWV VO Noord Limburg naar de praktijk vertaalt.

In deze notitie, welke door de expertisepartners (V)SO Wijnberg, SPOV, Onderwijsgroep Buitengewoon, Punt Speciaal en Raayland College praktijkonderwijs (PrO) ontwikkeld is, wordt onze gezamenlijke visie beschreven, t.a.v. de mogelijkheden die er nu zijn om inclusief onderwijs in Venray vorm te geven. Het is een gedurfde visie die duidelijk een stap naar voren zet om vanuit vertrouwen en verbondenheid een unieke stap te zetten in het onderwijsaanbod voor alle leerlingen in de gemeente Venray. Het verwezenlijken van deze visie vraagt durf en lef, maar zal Venray in het Nederlandse onderwijslandschap op de kaart zetten.

Probleemstelling

In de loop van 2022 werd het langzaam maar zeker duidelijk dat er in Noord Limburg een probleem dreigde te ontstaan met het aantal leerlingen in het VSO. De VSO scholen gaven aan dat ze geen ruimte meer hadden om leerlingen een plek te geven. Berekeningen lieten zien dat er jaarlijks een tekort van 40 tot 60 plekken zou ontstaan. In relatie hiermee gaf het samenwerkingsverband VO aan dat ook de ondersteuningsbekostiging op termijn onder (grote) druk zou komen. De Rijksoverheid gaat uit van een bekostiging van 4% van de leerlingen in het VSO/PrO (peildatum 2012!) en in Noord Limburg is dat op dit moment ruim 7% en nog steeds stijgend. Meer leerlingen in het VSO/PrO heeft als gevolg dat er minder bekostiging overblijft voor de basisondersteuning van de reguliere VO-scholen. Voor schooljaar 2024-2025 is er al € 700.000,- minder beschikbaar en de prognoses laten zien dat dit, indien voorgestelde maatregelen niet de gewenste vruchten afwerpen, snel verder zal toenemen.

VO scholen kregen hierdoor de opdracht om te kijken naar oplossingen binnen hun eigen voedingsgebied/gemeente om deze leerlingen een plek te geven. Het doel is om er voor te zorgen dat het aantal leerlingen dat direct vanuit het PO en VO doorstroomt naar VSO te verkleinen en/of leerlingen (tijdelijk) een goede startplek (arrangement) te geven om ze dan uiteindelijk een plek te geven in het reguliere onderwijs. Het praktijkonderwijs ²(PrO) kan hierbij voor een deel

¹ (V)SO Wijnberg, OGB, SPOV, Punt Speciaal, Raayland praktijkonderwijs (PrO)

² Voor meer informatie over praktijkonderwijs zie www.daarompraktijkonderwijs.nl

van de populatie dienen als goed alternatief. Binnen PrO is er veel expertise in het begeleiden van leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte, zijn de aangeboden kaders en structuren vaak helpend en heeft daarnaast een relatief goedkopere bekostiging t.o.v. VSO.

De hierboven genoemde problematiek geeft ook aan dat het reguliere onderwijs, met zijn beperkte kader, niet altijd goed in staat is om leerlingen goed te bedienen. Zeker nu we, sinds de Coronapandemie, een toename zien van complexe en meervoudige problematiek bij jongeren. Veranderingen in het onderwijs- en ondersteuningsaanbod zijn hierbij noodzakelijk en daarvoor is samenwerking tussen alle betrokken partijen essentieel.

Een unieke uitgangspositie!

Venray heeft op het gebied van inclusief onderwijs een unieke uitgangspositie. In 2022 ondertekenende alle onderwijspartners in de gemeente het eerder genoemde visiedocument 'inclusief onderwijs', waarbij we de uitspraak deden dat we iedere leerling een passende plek geven in Venray door ons in te spannen voor een totaal aanbod. Hiermee geven de besturen van o.a. het VO (incl. PRO³) en VSO aan dat we thuisnabij onderwijs in Venray mogelijk willen maken. In december 2021 sloot het Raayland al een intentieverklaring met (V)SO De Wijnberg om te komen tot een samenwerking waarin de onderwijsdiensten VO (incl. PRO) en VSO zoveel mogelijk als één geïntegreerd aanbod worden ervaren en beoogt. Met de steun van de gemeente geeft dat een unieke kans op samenwerking met de prettige bijkomstigheid dat we huidige (verplichte) leerlingenstromen naar de onderwijsinstellingen in de gemeenten rondom ons kunnen beperken. De kosten van het leerlingenvervoer zullen hierbij sterk afnemen.

Doordat er in Venray maar één school voor voortgezet onderwijs in de gemeente is, maakt dit het mogelijk om vanuit deze school te participeren als partner vanuit het reguliere voortgezet onderwijs. Het Raayland heeft als voordeel dat het alle onderwijsrichtingen aanbiedt, inclusief Agora en Praktijkonderwijs. Deze laatste twee richtingen geven de school de expertise in het begeleiden van leerlingen met andere leer- en ondersteuningsbehoefte. Deze basis is een mooi startpunt om met alle expertisepartners 'inclusief onderwijs in Venray' vorm te geven.

Het praktijkonderwijs heeft op dit moment zijn plek aan de Ursulastraat, maar zal aan het einde van dit schooljaar weer een eigen nieuwe plek moeten krijgen. Door dit huisvestingsvraagstuk te combineren met de ontwikkelingen op het gebied van inclusief onderwijs kunnen we twee problemen voor de prijs van één oplossen.

³ Praktijkonderwijs

Wat is een goede plek?

Met de bouw van Kindcentrum S(B)O Kwispeldans naast het Raayland College is er al een eerste fysieke verbinding ontstaan in de doorlopende leerlijn tussen VO en S(B)O. Door de voorzieningen/arrangementen vanuit het inclusief onderwijs en het praktijkonderwijs er in de buurt te plaatsen maken we deze verbinding compleet. Zeker als we dit plaatje compleet kunnen maken met de toevoeging van het (V)SO (Wijnberg). Als er daarnaast voor de gemeentelijke jongeren welzijnsorganisaties (Gezinscoaches, Jongerenwerk, Jeugdzorg, jeugdhulpverlening) ruimte is om fysiek aan te sluiten kan er een geheel ontstaan die uniek is in Nederland.

Door inclusief onderwijs in de nabijheid van de Zuidsingel te realiseren, is de doorgaande leerlijn een ononderbroken geheel in de schoolloopbaan van de kinderen/jongeren. Hierdoor kunnen meer jongeren in de eigen gemeente naar school en wordt, met de toevoeging van de welzijnspartners, de afstand tot ondersteuning letterlijk kleiner, met als doel tijdig passende ondersteuning in te zetten en mogelijk zwaardere jeugdhulp te voorkomen.

Het gewenste inclusieve onderwijsaanbod

Onderwijsvorm⁴ voor ZML-leerlingen

In deze onderwijsvorm zitten de voorheen cluster 3-leerlingen. Bij aanvang van de onderwijsvorm worden (maximaal) 12-15 plekken geboden aan leerlingen welke tot deze doelgroep behoren. De leerlingen zijn zelfstandig genoeg om in een beschermde omgeving binnen het reguliere VO (PRO) te functioneren. De leerling is in staat te functioneren in een groep en kan groepsinstructie opvolgen en is niet afhankelijk van (continu) één op één begeleiding. De leerling is leerbaar en in staat dit om te zetten in ontwikkeling. Er is perspectief dat de leerling na maximaal een jaar zelfstandig aan het verkeer kan deelnemen.

Na de onderwijsvorm stromen de leerlingen door naar arbeidsmatige dagbesteding, (beschut) werk of in enkele gevallen scholing/vervolgonderwijs. Wanneer de leerling in staat is (deels) een overstap te maken naar het praktijkonderwijs, wordt deze kans geboden.

VSO-PRO

In deze onderwijsvorm zitten jongeren die op het niveau van praktijkonderwijs functioneren, maar qua ondersteuning op sociaal-emotioneel vlak een VSO setting nodig hebben. Deze leerlingen krijgen binnen een prikkelarme omgeving praktijkonderwijs aangeboden, waarbij de gedragsmatige ondersteuning centraal staat. Bij aanvang van de onderwijsvorm worden (maximaal) 6-8 plekken geboden aan leerlingen welke tot deze doelgroep behoren. Na de onderwijsvorm stromen de leerlingen door naar (beschut) werk, scholing/vervolgonderwijs of in enkele gevallen arbeidsmatige dagbesteding.

⁴ Er wordt gesproken over 'onderwijsvorm', op termijn wordt een naam gegeven aan deze onderwijsvorm.

VSO in Venray

In deze onderwijsvorm zitten jongeren die op het niveau van vmbo, havo en VWO functioneren, maar qua ondersteuning op sociaal-emotioneel vlak een VSO setting nodig hebben. Deze leerlingen krijgen VSO aangeboden, binnen Venray, waarbij de gedragsmatige ondersteuning centraal staat. Deze leerlingen behalen het diploma en zullen vervolgens vervolgonderwijs volgen of uitstromen naar arbeid. (V)SO de Wijnberg zal dit onderwijs inrichten.

Schakelklas/ PRO-vmbo-bb

Een deel van de leerlingen bevindt zich bij de start van het VO op de grens tussen PRO en vmbo. De intelligentie en leerachterstanden geven geen eenduidig beeld over een passend schoolvervolg. Het is dan niet altijd duidelijk waar een leerling beter op zijn of haar plaats is.

Leerlingen worden dan vaak op het hoogste niveau (vmbo) geplaatst en stromen vervolgens af naar PRO. Afstroom heeft meerdere negatieve consequenties: demotivatie, beschadiging zelfbeeld en onder-prestatie. Wanneer een leerling direct binnen PRO geplaatst wordt, is het mogelijk dat deze leerling ontwikkelkansen ontnomen wordt. Plaatsing in de schakelklas is voor deze jongeren een passende plek om te starten. Door plaatsing in de schakelklas krijgen leerlingen betere kansen die bij hen passen en onderwijs op maat. In leerjaar 2 zijn deze leerlingen geplaatst in een route waarin ze toewerken naar een diploma; Praktijkonderwijs of vmbo-bb.

Huisvesting

Met de komst van inclusief onderwijs is er behoefte aan een locatie voor inclusief onderwijs welke aansluit bij dat wat de leerlingen nodig hebben. Deze locatie zal diverse inclusieve onderwijsarrangementen huisvesten. De volgende voorwaarden zijn essentieel voor de passende huisvesting:

Het gebouw faciliteert kleinschaligheid en geborgenheid, zodat leerlingen zich veilig en thuis voelen. Een prikkelarme omgeving is noodzakelijk om voor de diverse doelgroepen een optimale leeromgeving te creëren. Leerlingen moeten, indien nodig, kunnen beschikken over aparte prikkelvrije ruimtes en vaste, rustig gelegen klaslokalen. Daarnaast zullen er bewuste keuzes gemaakt worden waar leerlingen met en naast elkaar leren en leven. Het gebouw faciliteert een gevoel van veiligheid. De veiligheid binnen het schoolgebouw, inclusief klaslokalen en schoolplein, moet gewaarborgd zijn. Er zullen binnen dit gebouw verschillende eenheden zijn, om bovenstaande voorwaarden te faciliteren. Daarnaast wordt er zorg gedragen voor veiligheid op weg naar school. Bovenstaande voorwaarden zijn ook voor PRO de basis om tot leren te komen.

Gedurende de huisvestingssituatie van het praktijkonderwijs aan de sint Ursulastraat is gebleken dat de school een belangrijke en gewaardeerde rol in de buurt kan vervullen. Het gebouw moet een sterke verbinding hebben met de buurt en de praktijkomgeving faciliteren, wat de integratie en betrokkenheid bevordert. Door thuisnabij, inclusief onderwijs te bieden, zal het zelfbeeld, welbevinden en welzijn van de jongeren bevorderd worden. De integratie van extra ondersteuning en hulpverlening kan op deze locatie plaatsvinden. Een groot deel van de jongeren zal bekend zijn met ondersteuning van één of meerdere disciplines binnen en buiten school. Ontmoetingen kunnen plaatsvinden in dit gebouw. Denk hierbij aan: Gezinscoaches,

Jongerenwerk, Jeugdzorg, jeugdhulpverlening. Door deze locatie in te richten, worden de kosten van het leerlingenvervoer, die door de gemeente gefinancierd dienen te worden, teruggedrongen.

Met deze voorwaarden wordt een veilige, inclusieve en ondersteunende leeromgeving gecreëerd die bijdraagt aan de optimale ontwikkeling van alle leerlingen.

De locatie faciliteert leren in theorie en praktijk en legt hierin een verbinding met elkaar. De ruimte faciliteert een doorgaande lijn in leren en ontwikkelen in de breedste zin van het woord, zodat leerlingen voorbereid worden op een zo zelfstandig mogelijk bestaan, waarbij de pijlers wonen, werken, zinvolle vrijetijdsbesteding en burgerschap tot zijn recht komen.

Ook wordt gefaciliteerd om het leren vanuit de kaders van het Venrays Arbeids Practicum (VAP) plaats te laten vinden. Levensecht leren wordt hier in de praktijk gebracht. Vanuit de schoolbasis de vleugels uitslaan middels het VAP, in het Venrayse (bedrijfs)leven. Integratie van het VAP in het gebouw is een mogelijke stap in de ontwikkeling.

Buiten bovengenoemd huisvestingsvraagstuk wordt er (op termijn) inclusief onderwijs ontwikkeld voor enkele andere doelgroepen. Dit onderwijs wordt ingericht vanuit de hoofdlocatie van het Raayland College (m.u.v. time-outvoorziening) aan de Leunseweg/Zuidsingel. Deze jongeren zullen geïntegreerd in het reguliere onderwijs de ondersteuning krijgen die ze nodig hebben.

Het betreft de volgende onderwijsarrangementen:

- Vmbo/ havo/ vwo met extra ondersteuning op persoonlijk welbevinden
- HB⁵-onderwijs
- Syntheseklas
- Time-out voorziening

In bijlage 1 is een totaaloverzicht van de beoogde arrangementen toegevoegd.

In bijlage 2 is meer informatie over deze inclusieve onderwijsarrangementen.

⁵ Hoogbegaafden

Bijlage 1:

<i>Naam voorziening/ arrangement</i>	<i>Doelgroep</i>	<i>Doel/ Beoogde opbrengst</i>	<i>Duur</i>	<i>Locatie</i>	<i>Expertisepartners</i>	<i>Omschrijving</i>
VSO-PRO	Leerlingen met een niveau PRO en ondersteuningsbehoefte VSO	Uitstroom arbeid/MBO	Tot leeftijd 18 jaar (6 leerjaren)	inclusief onderwijs locatie Venray (aparte eenheid binnen gebouw)	Wijnberg, PRO	Leerproblemen op niveau PRO en ondersteuningsbehoefte op gedrag staan centraal
VSO in Venray	Leerlingen met ondersteuningsbehoefte VSO, aandachtsgebied gedrag	Diploma	Max. 6 leerjaren	inclusief onderwijs locatie Venray (aparte eenheid binnen gebouw)	Wijnberg	Ondersteuningsbehoefte op gedrag staat centraal, uitvoering door Wijnberg
ZML-PRO	Leerlingen die zeer moeilijk lerend zijn	Uitstroom naar Dagbesteding, arbeid en/of verdere schooling	Tot leeftijd 18 jaar (6 leerjaren)	inclusief onderwijs locatie Venray	OGB (Impuls), Punt Speciaal (Mikado/FOOOOCUS), PRO	Zeer moeilijk lerende jongeren die in staat zijn om te leren binnen de schoolkaders van PRO
PRO	Leerling indicatie PRO	Uitstroom arbeid/MBO	Tot leeftijd 18 jaar (6 leerjaren)	inclusief onderwijs locatie Venray		Leerproblemen staan centraal
Schakelklas PRO/VMBObb	Leerling snijvlak PRO-VMBObb	Na 1 jaar: Vervolg PRO of VMBObb	1 schooljaar	Inclusief onderwijs locatie Venray		Kleine setting met kaders van PRO en niveau van VMBObb
VMBO en HV met extra ondersteuningsbehoefte op persoonlijk welbevinden	VSO leerling of leerling die op persoonlijk welbevinden grotere ondersteuningsbehoefte heeft	Welbevinden vergroten	Minimaal 1 jaar	Raayland College (syntheseklas of Agora)	Wijnberg, Agora	Ondersteuning staat centraal, maatwerk-onderwijs passend bij de mogelijkheden van de collega
HB	Leerlingen met een (U) HB-profiel	-Voorkomen VSO/VSV -Diploma	Afhankelijk van onderwijsvorm	Raayland College (evt. Agora)	n.t.b.	Leerlingen met een (U)HB profiel hebben een specifieke ondersteuningsbehoefte

Syntheseklas	Vmbo-havo-vwo leerling	Terugstroom Raayland of aanvraag VSO	Max. 16 weken, daarna regulier/VSO/ti me-out	Gesitueerd in Raayland	Expertise	Leerlingen die niet tot leren komen binnen het reguliere aanbod worden intensief op gedrag gecoacht om na 16 weken terug te kunnen naar mentorklas
Time-out voorziening	Leerlingen die niet tot leren komen vanwege gedrag	Voorportaal VSO/ VSV (daar waar mogelijk terugstroom Raayland)	Bij passende plek VSO	Locatie in gezamenlijkheid Horst/Venray	Hulpverlening, Dendron, Raayland	Leerlingen die binnen reguliere setting niet tot ontwikkeling komen. Individuele trajecten richting passend vervolg (buiten Raayland)

Bijlage 2:

Buiten bovengenoemd huisvestingsvraagstuk wordt er (op termijn) inclusief onderwijs ontwikkeld voor enkele andere doelgroepen. Dit onderwijs wordt ingericht vanuit de hoofdlocatie van het Raayland College (m.u.v. time-outvoorziening).

Het betreft de volgende onderwijsarrangementen:

- Vmbo/ havo/ vwo met extra ondersteuning op persoonlijk welbevinden
- HB-onderwijs
- Syntheseklas
- Time-out voorziening

Vmbo/ havo/ vwo met extra ondersteuning op persoonlijk welbevinden

Er is een groep leerlingen voor wie de traditionele vorm van onderwijs niet past. Soms is dat al op de basisschool helder, soms wordt dit in het voortgezet onderwijs duidelijk. Deze leerlingen lukt het niet om te gaan met de vele lessen, de wisselingen tussen lessen, wisselende docenten, huiswerk en de druk van toetsen. Het maakt dat ze sociaal-emotioneel onder druk komen te staan en niet meer kunnen functioneren. Vaak komen deze leerlingen, in elk geval gedeeltelijk, thuis te zitten. Bij leerlingen waar dit op de basisschool al duidelijk is, zien we dat er regelmatig een VSO advies afgegeven wordt.

We zien dat de groep leerlingen die uitvalt door de druk van het onderwijs groeit. De druk is te groot, het kind wordt overvraagd in vaardigheden en coping strategieën. Een alternatief is er vaak niet. Het gevolg is uitval, inzet jeugdzorg, thuiszitten en druk op het VSO.

Het onderwijsarrangement voor leerlingen met een vmbo, havo of vwo advies met extra ondersteuning op welbevinden biedt voor deze leerlingen een onderwijsplek.

Om deze leerlingen een passende plek te bieden is meer individuele aandacht nodig, een handelingsplan per leerling en mogelijk extra ondersteuning vanuit jeugdzorg. Binnen onderwijs is naast begeleiding van een docent ook een ondersteuner nodig die op onderwijsgebied kan ondersteunen bij het ontwikkelen van vaardigheden. De verbinding tussen ondersteuning binnen en buiten het onderwijs is van groot belang om leerlingen passend onderwijs te kunnen bieden.

Hoogbegaafden (HB)-onderwijs

Binnen de regio Venray is er geen aanbod voor de hoogbegaafde leerling in het VO. We zien dat deze leerlingen over het algemeen instromen in regulier onderwijs, terwijl dat veelal niet aansluit bij hun leerbehoefte en hun manier van denken en leven. Er zijn leerlingen die zich goed aan kunnen passen, maar daardoor mogelijkheden niet benutten.

We zien ook een groep leerlingen voor wie het reguliere onderwijs niet passend is, het sluit onvoldoende aan op hun leer- en ontwikkelbehoefte en er is onvoldoende kennis van hoogbegaafdheid om het te herkennen en het onderwijs passend te maken. We zien dat een groep hoogbegaafde kinderen kiest voor Agora onderwijs, omdat hierin de mogelijkheid om autonoom te leren groter is.

Vrijwel alle hoogbegaafde leerlingen hebben extra ondersteuning nodig bij het ontwikkelen van vaardigheden en hun zelfbeeld. Aanpassing van het onderwijs voor deze leerlingen en de beschikbaarheid van passende begeleiding en specifieke kennis bij docenten is essentieel.

Syntheseklas op ondersteuningsplein

De syntheseklas op het Raayland College valt onder de extra ondersteuning. Deze voorziening is bedoeld om leerlingen zo dicht mogelijk bij huis onderwijs aan te bieden. De doelgroep bestaat uit leerlingen die potentie hebben voor het geadviseerde onderwijsniveau, maar die vanwege hun ondersteuningsbehoeften niet of gedeeltelijk niet in de reguliere les(sen) onderwijs kunnen volgen. De ontwikkeling van deze leerlingen worden gevolgd door middel van het HGPD – OPP (ontwikkelingsperspectief, verplicht onderdeel), waarbij cyclisch vierwekelijks geëvalueerd wordt op de gestelde doelen. De voorziening is tevens ook een dekkend en passend aanbod voor alle leerlingen in de regio die dreigen uit te vallen of wanneer het op de partnerscholen niet passend lijkt te zijn. De scholen in de regio (Yuverta, Dendron College, Bouwens van der Boije College en het Raayland College) hebben een overeenkomst gesloten om deze leerlingen op te vangen.

Plaatsing in de syntheseklas gebeurt zeer zorgvuldig. De leerlingen bevinden zich vaak op het grensvlak VO/VSO waarbij afstemming met leerling, ouders, externe partners en school een belangrijk vereiste is. Deze leerling heeft dan wel de potentie om later het reguliere onderwijs te kunnen volgen. De syntheseklas fungeert dan meer als een observatieplek om de mogelijkheden en de beperkingen van deze leerling goed in kaart te brengen. Doel is een passende plek voor de leerling en zoveel mogelijk een terugkeer in de reguliere setting van de (mentor)klas.

Time-out voorziening (in samenwerking met Dendron Horst)

Leerlingen die binnen reguliere setting niet tot ontwikkeling komen. Individuele trajecten richting passend vervolg (buiten het Raayland College). Er is bij deze leerlingen een actieve betrokkenheid van de externe hulpverlening (via gemeente/synthese/Vincent van Gogh).

Dat de jongeren tijdens het traject kunnen toewerken naar een (vol)waardige plek binnen onze samenleving. Het eigenaarschap van de leerling staat centraal en samen kijken we naar een passende doorstroom naar V(S)O, MBO, arbeid of ander maatwerktraject. Door samen met de jongere te kijken waar zijn of haar talenten en passies liggen.

Jongeren die anders thuis zitten, op straat hangen of in crimineel circuit een plek geven waar ze gezien worden en een positieve dag invulling krijgen. Waardoor ze zich kunnen ontwikkelen tot (vol)waardige burgers in de gemeente Venray.